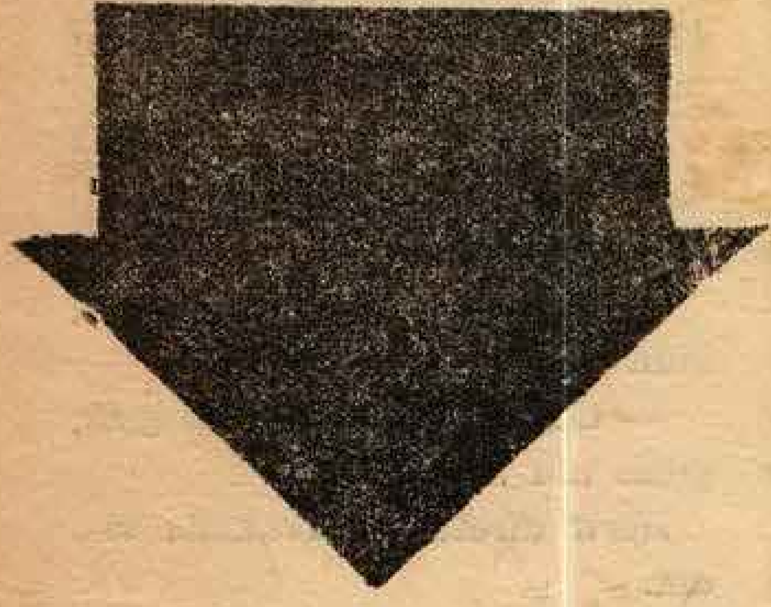
Başbakana Açık Mektup

Medet!

Pazartesi, Perşembe günleri çıkar
Halk hizmetinde siyasi mizah gazetesi
Yıl: 4 (Yeni seri) sayı: 13
5 Haziran 1950 Pazartesi
Kurucusu: Aziz NESİN
Sahibi ve bu sayıda neşriyatı fiilen idare eden: Mefkûr DEMİRAY
Fiatı: 10 Kuruş
İdare: İst. - Çemberlitaş Cami Sok. 59 Tel. 21131
OSMANBEY MATBAASI

Yanılıyorsun Bay Menderes

Bay Adnan Menderes,

Başbakan olur olmaz, Meclis kürsüsünden bütün Türkiye'ye ilk sözleriniz arasında şunlar da vardı:

«Mizah veya siyasî tenkit kisvesi altında ayakta tutulmak istenilen ve hakikatte düpedüz aşırı sol cereyanların eseri olan neşriyatın tahribatından» memleketi kurtaracağınızı söylediniz.

Bu sözleriniz üzerinde durmadan evvel, size tarihimizden misaller vermek lüzumunu duyuyoruz:

Bizde gerçekten mizah, yani mizahın memleket hayrına bir gaye için vasıta olarak gazete halinde kullanılması, Nâmık Kemal'le başlar. Ondan evvel, 1868 de çıkan ilk Türk mizah gazetesi (Letaif-i âsar) ve ondan sonraki mizah gazetelerinde, Namık Kemâl'e gelinceye kadar, mizahın siyasî bir gayeye hizmet ettiği görülmez. Devrin istibdat idaresi, Namık Kemâl'e yazı yazmak imkânını vermiyordu. Onun imzasız olarak bile yazı yazdığı gazeteler, hafiyeler tarafından haber alınır alınmaz, türlü bahanelerle kapatılıyordu.

Bu şartlar altında Namık Kemâl, sizin Başbakan olur olmaz ilk söylediğiniz söze uygun olarak, yani mizah kisvesi altında hükûmeti tenkide ve hicve başladı. 1870 senesinde (Diyojen) isimli mizah gazetesinde zamanın Sadrazamı, yani Başbakanı olan Âli Paşa'ya en ağır hicivleri yazdı. Ne garip tesadüf ki, o Sadrazam da Namık Kemâl'e, tıpkı sizin bize söylediğiniz gibi, **(vatanı, mülkü tahrip edici fikirler yaydığını)** söylüyordu.

Sultan Aziz istipdadı, mizaha hiç tahammül edemedi. Memleketimizde ilk defa sansür, Sultan Aziz zamanında ve yalnız mizah gazetelerine kondu. Sonra öbür gazetelere de genişletildi.

Bu bakımdan, zatıâlileriniz, Sultan Aziz'e de benziyorsunuz. İlk iş olarak mizahı ele alıyorsunuz. İşte Sultan Aziz hükûmetinin mizah gazeteleri aleyhindeki 14 Ocak 1876 tarihli emri:

«Mizah gazetesinin tabı ve neşretmekte oldukları resimlerin bir takımı hükûmetin politikasına ve edyan ve mazahibe ve efradın namus ve haysiyetine ve ekseri adab-ı umumiyeye dokunur şeylerden ibaret olduğuna ve gazetelerin her nev'i menafi-i âmmeye hizmet vazifesi ile mükellef bulunup, gazetecilik vazaifini mizah ve lâtife zemininde ifa etmeleri lâzım gelen mizah gazetelerinin ifayı vazifeye bedel bu misullû resimlerle tahdiş-i ezhân ve ifsad-ı ahlâk eylemeleri bu veçhile şayan-ı tecviz olamıyacağına binaen fimabât mizah gazetelerile neşrolunacak resimlerin zirlerine tahrir edilecek ibareler ile beraber Matbuat İdaresine irae olunmadıkça ve idareden üzerlerine «tabolunа» diye işaret edilmedikçe neşrolunmaları taht-ı memnuiyet-i katiyyeye alınmış olmasının ilân-ı keyfiyyete ipdar olunur.»

Sultan Aziz daha böyle bir çok emirler çıkarmıştır.

ABDÜLHAMİT DEVRİNE GELİNCE...

Abdülhamit, mizah gazetelerinin tenkidinden kurtulmak i-

(Devamı 4 ncü sahifede)

Perşembenin gelişi Çarşambadan bellidir.

Demokrat Parti, bilindiği gibi bir çok tatlı vaitlerle iktidara geldi. Şimdi, halk bu vaitlerin yerine gelmesini bekliyor. Halkın yeni hükûmetten neler istediğini anlamak maksadile bir anket açtık. Bu anketin sonucunu bildiriyoruz:

B. Hilmi Uran' a sorduk:

— Yeni hükûmetten neler istersiniz?.

— Fazla değil, tek şey... Hemen iktidardan çekilmesini!.

Refi Cevat Ulunay da şu cevabı verdi:

— Yeni hükûmetin ilk yapacağı iş, radyo programlarını yeni baştan tanzim etmek olmalıdır. Alaturka neşriyata daha fazla yer vermedikçe iktidarda kalmasına imkân yoktur. (Üstadın bir fıkrasında yeni hükûmetten ilk istediği iş bu idi.)

Atıf İnan'ın cevabı.

— Eski hesapların kurcalanmamasını..

Millî Kambur:

— Biraderim Millî ŞEF' in tekrar tahta cülûsunu isterim, dedi.

Bir kaynananın cevabı:

— Bu hükûmet, gelinim olacak o şıllığı oğlumdan ayırmazsa öbür seçimlerde ben onlara zor oy veririm!.

Bir ithalâtçı gümrüklerin açılmasını, **bir sanayici de** gümrük resimlerinin çoğalmasını istedi.

Bir erkek memur, dairelerden kadın memurların çıkarılmasını, **bir kadın da** bütün erkeklerin memuriyetten sepetlenmesini istedi.

★

Otuz dört yaşında bir kız şunu istedi:

— Hükûmet erkekleri evlenmeğe mecbur etmeli, bekâr erkeklerden ağır vergi almalıdır.

★

En sonunda bir mahalle kahvesine gittik. Orada küçük memurlar, işçi, esnaf vardı. Onlara sorduk, hepsi birden şu cevabı verdi:

«— Yeni hükûmetten ne istiyelim, o bizden bir şey istemesin de...»

— Neden böyle ümitsizsiniz?.

«— Eh ne olacak, Başbakanın verdiği hükûmet programını okumadın mı?. Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir!...

Bir Cehalet Abidesi

Faruk Körtunca, birisinden lâf arasında yalan yanlış bir Fransızca lûgat öğrense, sırf o lûgati kullanabilmek için bir baş makale yazar. Bâri bu kelimeyi de doğru dürüst yazsa, yerinde kullansa

Geçende bir başmakalesinde (emri vaki) mânasına gelen (fait accompli) kelimesini (fait a compli) diye yazmış.

Şaşarım şu Körtunca'ya!... Cehaletini meydana vurmak için onu bir zorluyan mı var?.

Başbakan Adnan Menderes'in mizah gazeteleri aleyhindeki sözlerinden sonra etekleri zil çala çala yine bir başmakale döşenmiş. O yazısında:

«Atarlar taşı elbette
Dıraht-ı meyvedar üzre»

diye, yeni bir cinayet işliyor. Üstelik bir de şair geçinir Hazret. İlâhî Körtunca, sana bir iyiliğimiz dokunsun, aslı sudur

«Atarlar seng-i târizi
Dıraht-ı meyvedar üzre»

TATLI BİR ÖLÜM

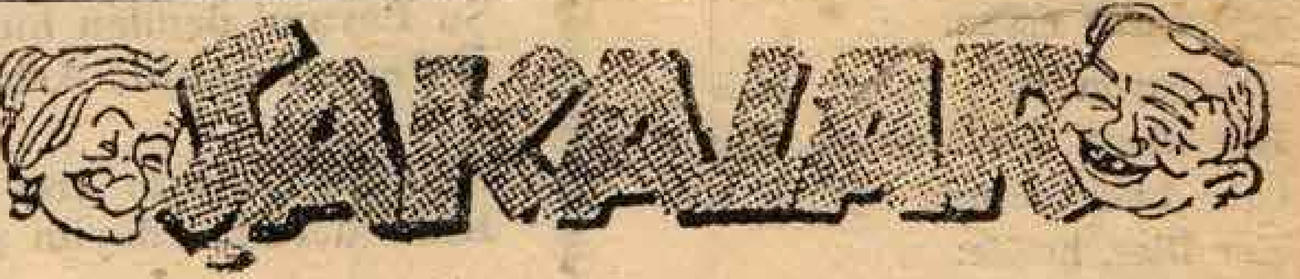
Şehrimizin tanınmış tüccarlarından ve sayılı zenginlerinden babamız, amcamız, dayımız, kocamız:

HACI HASAN MIHETTİ

dün gece bize hiç zahmet vermeden ve hepimize büyük miras, bırakarak, apansız, tatlı tatlı dünyasını değiştirmiştir.

Çelenk gönderilmemesi, Çelenk paralarının posta ile namımıza yollanması rica olunur.

Mihetti mirasçıları

En yüksek telif ücreti

Mehmet - Ali Aybar, (C.H.P. Genel Başkanı İnönü, irtica kuvvetlerini seferber etti!) **dediği için, bu lâftan ötürü "İnönü'ne hakaret" etmiş olduğuna hükmedilerek, iki sene sekiz ay hapse mahkûm edildi. Bu cümlede 50 harf var! İki sene sekiz ayda 960 gün var. Demek ki, Aybar'ın her harfi 20 gün hapis ediyor. Doğrusu bu kadar yüksek telif ücreti hiç bir fikir adamına nasip olmamıştır.**

Bu olay bana Aybar'ın anlattığı bir hikâyeyi hatırlattı:

Açıkgöz bir köylü pazara gitmiş, pekmezcinin yanına sokulmuş, koca parmağını pekmez küpüne daldırıp ağzına götürdükten sonra:

— Bekmez gaça?. diye sormuş.

— İki yüz...

Bir parmak daha daldırmış:

— Yüz gırha olma mı?. demiş, bir parmak daha almış.

— İki yüzden aşağı olmaz!.

Köylü pekmezden bir parmak daha alıp:

— Deer Allâ için...

Deyince, artık dayanamıyan pekmezci, herifin kafası budur diye, yaradana sığınıp bir sille indirmiş. Beriki hiç oralı değil, bir parmak daha pekmezden alıp:

— Düve düve mi bekmezi yidiriceen?!.. demiş.

Aybar'ın 50 harfe otuz iki ay mahkûmiyeti de öyle, düşündüm taşındım da: (Değer Allah için...) dedim.

Mehmet - Ali Aybar'ı hem tebrik eder, hem geçmiş olsun deriz.

Seçimlerden evvel Hikmet Bayur şöyle söylemişti:

Bu memlekette emekli bir Cumhurbaşkanı gördüğüm zaman, demokrasinin geldiğini anlıyacağım!»

Emekli Cumhurbaşkanı İNÖNÜ Beyin resmidir.

Di sen ona gırk gayme

Köy kahvesinde duyduklarım No : 6

Kahve tıklım tıklımdı. Peyke nin kenarına ilişmiş olan Hıdır ağa:

— Dünya dohuz gulplu bir gazan, sen de dut bir gulpundan sen de gazan, dedi.

Yere çömelmiş olan bir delikanlı:

— Ne diyon sen Hıdır ağa, dedi, dünyanın dokuz deel, doh san dohuz gulpu ossa, sen ben dutamıyoh işte...

Sonra başından geçenleri anlatmağa başladı:

— Geçen ossen günü (1) kor İlleslen, gasabaya bazara vaadık. Kor İlles inhisarın şaraphaneye üzüm ney satmış. Kor İllesin eline tüm ellilik gayme vi mişleee... Gasabaya gideeken: İlles, len didim, beş gaymen va asa vi, bazarda davuk neyi satınca töbeler ossun virrim.

Meğerlim, guşaanın içinde du rup durumuş ellilik tüm gaymel. Gasabaya vaadık, hana eşşekleri çektik. Kor İlles:

— Ağa, didi, gırk yılın bir başı geldik, heç mi deel aşçıda ıscak guru fasulle yisek!.

— Hani len paran yoktu. didim.

— Sen ısmarla, ben sooram viririm, didi.

Cebimde gırk sekiz guruşum vaa... Nefsim de böberli fasulleyi çekti:

— Len İlles, yitee mi bu gırk sekiz guruş didim.

— Yetme mi heç, yetee de artar bile nem, didi.

Meğerlim guşağındaki elli gaymeye guvenirmiş!.

Heybeden ekmeklerimizi almıştık. Aşçıya girdik. Herif onümüze ekmek getirdi. Yoh, bizim zaç ekmeemiz va, şeher ekmee dohanır, didik.

Dohandığından deel, Allâlem para yetmez diye içime gurt düştü bi yol. Herif:

— Olmaz! didi, dışarıdan ek - mek getirmek yasah!

Biliyon ya Kor İlles geveze herife:

— Efendi, didi, burası çalgılı tiratora mı ki, hariçtan gazel yassah ossun.

Goruyon ya, neler bilii şu Kor İlles?. Herif diretti. Gıçına baka baka gitmesi ağrıma gitti. Kor İlles, herife:

— Getir bakalım, didi.

Böberli fasulleleri de ısmarladık. Bir elim gaşıkta, bi elim cebimde, boyna bozuk paraları sayyorum. Ya yitirdiysem, ya düştüyse... Paraların tırtıllarını yokluyoom. Velhasıl Hıdır ağa, fasulle gırtlaama dizildi, boncuk boncuk ter döküyorum. Kor İlles herife:

— Bi fasulle daa geti, dimesin mi!!.

— Len Kor İlles, ocaan batsın, nişliyon sen. irezil olacaaz. didim. Dimeme galmadı garsona:

— Bi fasulle daa!...

dimesin mi?. Gazan gazan gaynar sular başımdan dökülüyoo sandım.

— Kor İlles, o tek gozun da kor ossun, len irezil olacaaz, didim.

Kor İlles ,ellilik gaymeye gu venirmiş, gıhır gıhır guler ,yatar..

Kor İlles:

— Ağa meraklanma, bi fasul le daa yi, sen burda oturussun, ben bazara varır, davukları satar gelirim, didi.

— Len burası gayve mi, ada mı dutaalea mı burda?.

— Ben gelesiye canın ne çekerse yir yataasın!

Ben terlerim, Kor İlles gule yataa.

İki fasulle daa yidi, bi datlı yidi. Gozüm lokmalarında, garşısında yutgundum, durdum. Tıhınması bitti gaalik, sandelyenin arhalına uzandı, gont gibi yaslandı, bi iki geğerdi, elini guşaanın arasına soktu. Sokmasıylan yaygarası bi oldu. İt gibi ünner duru..

— Len İlles ,ne öykünüyon? Heç orda deel, herifi sara mı duttu, töbeler ossun oğlan temelli müzmehel oldu. Saçını ba şını yoluyo, başını dizini dövüyo...

— Len İlles zeherlendin mi, gaanın mı sancıdı?. Ni tıhındın o gaden?.

— Çarpıldım ağa çarpıldım, diye ünner yata..

Ben «her hal koyde Yatırın üstüne işedi de çarpıldı!» didim.

Meğerlim, guşşandaki ellilik gaymeyi çarptırmış!.

Hep edrafımızı aldılar. Garson yakamıza yapıştı:

— Bu nomaraları babana ağnat didi. Her gun böyle iş eden lee olummuş.

— Borcumuz ni gaden? didim.

— Yüz yetmiş, didi.

İç göyneemin içinde bi iki buçuk gayme vaadı, Kor İlles Çıharıp vidim.

Dışarı çıktık, Allah beleni visin Kor İlles, didim .

— Ağa didi, borç isteen di - ye. elli gayme vaa dimemiştim, keşkileyim saaa viseymişim, didi.

Heybeleri, davukları, aldık bazara gittik. Kor İlles iki herifin arasına girdi, birinin gırt laana yapıştı. Altalta üstüste düştülee. Bu Kor İlles guduudu mu, delii di mi?.

Candarmalaa geldi. Hepten garagola döküldük. Gumandan Kor İllese sordu:

— Ni istiyon bu heriften?.

— Benim elli gaymeyi elin - de gordüm.

— Nirden belli vaamı, elli gayme işte... İnhisaacı vimişti.

Meğerlim bizim Kor İlles hayatında tüm ellilik gaymeyi ilk göresiymiş, bötün dünyada bi ellilik gayme vaa bilimiş. Bazaadaki herifin elinde ellilik gorunce üstüne atılmış. Herif İllesten dâvacı oldu. Heybeler, davuklar elimizde cürmü meşhuda düştük. Dâvacı bi aracı gonderdi. Herif beş gaymeye sulf. Bizde yok! Aşçıdan üste galanı vidik, guç bele irazı oldu.

Mahkemeden çıktık:

— Len İlles, sen dünyada bi ellilik gayme mi va sanıyon? didim.

— Yok Ağa, didi, çok vaa bi liyom ya, didi, belki o herif bilmiyodur diye saldırdım.

Bazarın vakti geçti. Davuklaa elde galdı. Satmasan olmaz. Bi tükkâncıya götürdük.

— Tanesini gırktan alırım, didi.

— Canım bu meret yüz gırk, gırka olu mu?.

Herif diretti. Davukları vi - dik.

— Altı davuğunuz vaa, gırkardan iki yüz gırk, disen ona iki gayme. Üç okka yağınız vaa. Yüz altmıştan dört yüz seksen. Di sen ona dört gayme. Etti mi altı gayme. Di sen ona beş gay me. Al hayrini gor.

Elimize beş gayme dayadı. Gaz duz, bi gaç arşın pılı pırtı almağa bezeze girdik. O da yap tı hesabını:

— Üç okka duz, onbeşerden gırk beş, di sen ona elli. İki arşın bez, yüz ondan iki yüz yirmi, di sen ona iki buçuk gayme. Yedi kilo gaz, yirmişerden yüz gırk, di sen ona da yüz elli. He pisi dört buçuk gayme ider, di sen ona beş gayme.

— Heç ikramın yok mu?.

— Her sefer de ikram mı olu? Zetten ni aldınız, gaç paralık şey? Hedi yimmeş de ben den getsin, vi dört yüz yetmiş beş.

Hikâyesini anlatan adam Hıdır ağaya döndü:

— Sen ni diyon, gazanın dohsan dohuz gulpu ossa bize düşmüyo Hıdır Ağa...

---

(1) Bir çok köylerde haftanın günleri, bizim bildiğimiz isimlerde değildir. Her bölgenin köyleri günlere ayrı isimler verir. Nerde pazar kurulursa, o yerin ismi de gsn ismi olur. Mesela ossen köyünde cumartesi ri pazar kuruluyorsa, civar köylüler cumartesi günü demez «ossen günü» der.

Yazılarımızın çokluğu yüzünden, geçen sayımızda DEMİR AHMED'in na mübarek ismi, ilk defaya mah sus olmak üzere gazetemize girmemiştir.

Tiryaki okuyucularımızdan özür dileriz.

PAŞAMIZ

İndi koltuktan şükür sevgili İsmet Paşamız
Edecek millete bak gör, yeni hizmet Paşamız.

Duymadın bunca zamandır milletin derdini sen
Anladın hanyayı düştün de nihayet Paşamız.

Geçti TEK ŞEF devri derler, zor gelir Sultana bu
Kopacak mı söyleyin yoksa kıyâmet Paşamız.

Halkı don gömlek bıraktın, idmana çıkmış gibi
Böyle icâdeyledin millî kıyafeet Paşamız.

Kimi millî oluyor kamburu vardır diyerek,
Bu da bir başka beden, başka zarafet Paşamız.

Sesi çıkmaz oluvermiş hani Ahmet Demir'in?.
Hani zart zurt kaba kâât ,eski mehabet Paşamız?.

Eski devrin seyyiatın peki kimden soralım?.
Hesap ister, kitap ister şimdi millet Paşamız.

Nutku verdikçe uyuttun bunca yıldır milleti,
Seni andım yine bak çöktü rehavet Paşamız.

Her seçim mülkü dolaşın, zahmet ettin maşaallah
Şimdi hangi tara söyle seyâhat Paşamız?.

Nerde millî Çanaya köşkünde sohbet âlemi? .
Eski günler nerdedir, yok mu ziyafet Paşamız?.

Papa Cahit yazıyormuş ULUS'a türlü maval
İnanın böyle olur işte rezalet Paşamız.

Şu Peyami denilen hurda da yazmış ULUS'a
O Peyami okutur Artam'a rahmet Paşamız.

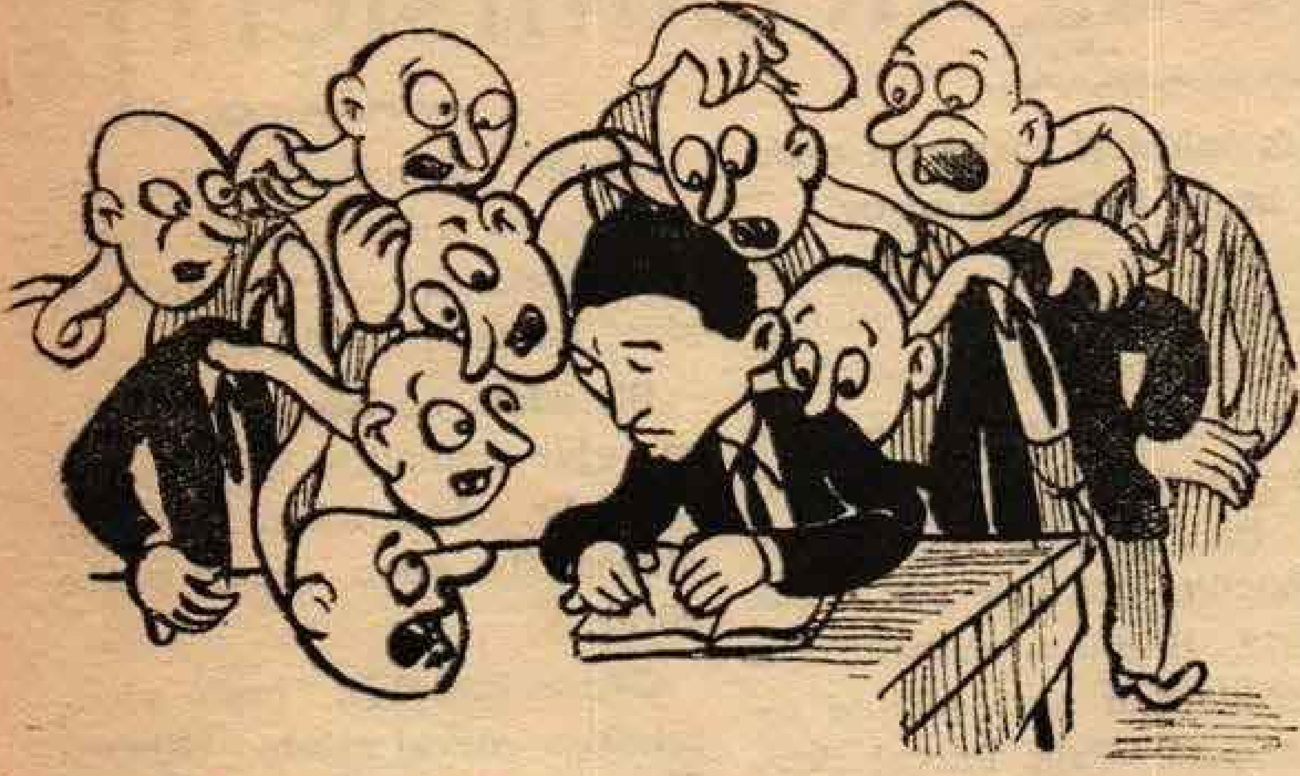
Ağlatan rüşvetle işret milletin valdesini
Kime derdim edeyim şimdi şikâyet Paşamız.

Bana sorsan şöyledir: Eski hamamdır, eski tas
Kalemim böyle eder derdi şikâyet Paşamız!.

ESHAB-I KEHF, ESHAB-I KEYF
27 senelik uykunun son uyuyanları......

Mahmut MaKal İstanbulda

(Bizim Köy) isimli canlı gerçek küçük kitabı ile yirmi yedi senedir verilemiyen en kuvvetli eseri veren on dokuz yaşındaki köy öğretmeni MAHMUT MAKAL' ın gözünü korkutmak için, onu evvelâ deliğe tıktılar, sonra da gözünü boyamak için alıp şehire getirdiler.

Hem de bu işi, Adile Ayda'nın MAKAL'ı yeren bir yazısını koyan «Cumhuriyet» gazetesi yaptı. Zavallı Mahmud'u sözüm ona misafir etti. Hakikatte, Mahmut Makal'ı vahşi ormanlarda yakalanmış bir King-Kong haline getirerek, kibar okuyucularının gönüllerini eğlendirdi.

(Bizim Köy) yazarının kuru sıkı tehditlere papuç bırakmıyacağını, böyle pis numaralarla da tava gelmiyeceğini sanıyoruz!.

Aşağıda okuyacağınız yazı, Cumhuriyet gazetesinden yanlışlıkla gazetemize gelmiştir:

Gazetemiz büyük masraf ve bir çok fedakârlıklara katlanarak yarısı nisan ayrısı köylü olan (Bizim Köy) yazarı MAKAL'ı ormanda yakalamıştır.

MAKAL'ı yakalıyan avcıların maceralarını ve MAKAL'ı İstanbul'da nasıl şaşkına çevirdiğimizi, dünyanın 240 büyük gazetesi ile beraber Cumhuriyet de (**Opera Bandi**) şirketinden yüksek ücretle neşir hakkını satın almıştır.

***

(Hususi surette Ormana gönderdiğimiz muhabirimiz, Ferdi biraderimiz atıyor):

Mahmudu getirdikleri zaman şaşırıp kaldım. Hayret değil mi? O da tıpkı bizim gibi... İnanılır gibi değil!

Bayağı konuşuyor. Halbuki ben onu nasıl zannetmiştim. Biraz ehlileşse, insan arasına katılsa, kendine çeki düzen verse sevimli bir şey olacak!

— Hadi Mahmut, İstanbula... dedim.

Ne dersiniz. lâfımı anladı!!.. Köylü möylü ama, bizim gibi konuşuyor. Trene bindiğimiz zaman evvelâ korktu, yanıma sokuldu, sonra yavaş yavaş alıştı.

Haydarpaşada denizi görünce Tarzan gibi bağırmağa başladı.

— Mahmut, Mahmut, kardeşim! Kendine gel, burası İstanbul! dedim.

— Yumuşadı. Kabiliyetli bir çocuk olduğu belli.

— Habluki beni ilk yakaladıkları gün, iki kişinin elini ısırmıştım!!.

Neyse, güç belâ vapura bindirebildim. Vapura binince:

— İlle bu nerden saman yer!

Diye tutturdu.

— Oğlum Mahmut, bu saman yemez, kömürle işler, dedim.

Bu sefer de:

— Bizim öküzlere de kömür versek işler mi?. diye sormasın mı?.

Köylü parçası deyip geçmeyin, maşallah kabiliyetli, görüyorsunuz her şeyi soruyor!.

Köprüde kalabalığı görünce afalladı. Kaçmak istedi, zor tuttum. Gazeteciler Cemiyetine götürdüm. Bütün muharrirler başına üşüştü. İzdihama mani olmak için, hepsinin eline birer sıra numarası verdik, teker teker gösterdik.

Cemiyet defterini imzalarken şaşırıp kaldık doğrusu. Sonra bizim gazeteye götürdüm.

Kendisine Marşal Yardımın-

dan köylere birer böyle MATOSYAN MATBAASI verileceğini söyledim.

Akşam Belediye gazinosuna götürdüm. Mahmud'un gazinoya geleceğini öğrenen bütün kibar İstanbul'lular gazinoya dolmuşlardı. Hepsi hayretle, Mahmut'un nasıl yemek yediğini seyrettiler. Hatta gazino artistleri numara yapamğa vakit bulamadılar.

Mahmut Makal, bir hafta İstanbulda misafirimiz olacak, ona İstanbulun her tarafını gezdireceğiz.

BİR KULAĞIMDAN GİRDİ

Vuran vurana...

İktidarın el değiştirmesi, eski iktidar kuyruklarını bir hayli korkuttu. Meselâ; İstanbul Maarif Müdürü Murat Uraz, iktidar değişikliği ile beraber, ne olur ne olmaz diye bütün kadrosu eski yerlerinde kalsalar, kadro icabı terfi edemiyeceklerdi. Bunları okullara müdür yapmış, bir kaç sene sonra kolayca terfileri için de, önlerinde yakında emekliye ayrılacakları bırakmıştır.

Demokrat Parti, Maarifte bir değişiklik yaparsa, bunlara tesir etmiyecek, herkes yerli yerinde kalacaktır.

Meselâ; Maarif Müdürlüğünde sicil müdürü olan zat, okulların tam kapanıp tatil olduğu gün 43 ncü ilk okula müdür tâyin ediliyor. Aynı sicil müdürünün eşi de, Beyoğlu Bölgesinde bir ilk okula tâyin ediliyor. Hatta daha bu okula tâyin emri gelmeden, namına bir arkadaşındai bir mektup geliyor ki, bu da tâyinin daha evvelden nasıl garanti edildiğini gösterir.

İşte çocuklarımıza hakkı, adaleti öğreten eğitim müessesesinin başında bu adamlar bulunuyor!.

BİR KULAĞIMDAN ÇIKTI

10 Kuruşa Halk Şarkıları

ÇALAN: Faili meçhûl.
OKUYAN: Okumuş canına

Düş ŞEF gibi koltuktan felâket ne imiş gör!.
ŞEF koltuğu beklerken rezâlet ne imiş gör.
Yok, yok ŞEFİMİZ düşme sakın sen topal attan,
Gel sırtıma çık orda nezâket ne imiş gör!

Uyanmasın!.

Meşhuuur Kavaklıdere şairi Yahya Kemâl Bayatlı'nın gazetemiz için üç sene ıkınarak meydana getirdiği ve henüz üçte biri bile tamamlanmamış olan güzel bir şiirini sunuyoruz:

Âheste çek nutukları millet uyanmasın,
Köşkünde dalga geçsin tek İSMET uyanmasın!

Sussun şu Menderes! Uyuyor eski Başbakan
Horlar, yavaş! Kerim Dayı Cevdet uyanmasın!

Ey ŞEF! Sükûta varmayı emreyle Adnan'a
Karpiç'te mest-ü zevk olan Ahmet uyanmasın!.

Herkes uyur ŞEFİM, rahat ol, sus ki velhasıl
Ahmet uyanmasın, Ali, Mehmet uyanmasın.

Değmez Kemâl, uyanmağa, sırtüstü yat uzan,
Varsın bu uykudan hâlâ İSMET uyanmasın!..

Müjde... Müjde...

ÜÇ BÜYÜK ROMAN BIRDEN :

1 — «OTUZ BİR SENEDİR ADAM SÜNNET EDİYORUM!»
Yazan: Ali Keskinustura
Baştan başa ıztırap, kan ve heyecan......

2 — «OTUZ ÜÇ VATANDAŞI NASIL KURŞUNA DİZDİM?»
Anlatan: General Mustafa Dizener
Yazan. Haji Murat Sertoğlu (yumuşak olsan ne yaparsın?)

3 — «YİRMİ YEDİ SENEDİR MİLLETİ KAZIKLIYORUM!»
Baştan başa ihtiras, ihanet, rezalet, seyahat ve macera ile tıklım tıklım dolu olan bu fevkalâde sürükleyici roman hakikî hayattan alınmış ve bir heyet tarafından yazılmıştır.

BU ÜÇ REZALETİ PEK YAKINDA GAZETEMİZ SÜTUNLARINDA OKUYACAKSINIZ!

N O T — Birinci roman, başka bir gazeteden araklanmıştır.

Rusyaya nasıl tüyecektım?

Vakti ile komünist şiirleri yazan, bir ara Rusya'ya tam kaçacağı sırada, bir uğursuzlukla zamanında gemiye yetişemediğinden burada kalıp kaldırımları seçen bir zavallı ilk okul öğretmeninin acıklı ve gülünç hâtıraları...

Yazan ; Her Faruk Körtunca

Muharrir, bizzat yaşadığı hayatı kaleme almıştır.

Bu kıymetli eserin Türkiye'de neşri hakkını gazetemiz (Opera Bandi) şirketinden büyük fedakârlıklarla 60 paraya satın almıştır.

DİKKAT: «Yeni Sabah» ın taklit etmemesi insanlık namına rica olunur.

Sevdikleri Kumaşlar

Şüphesiz her insanın kendi zevkine göre hoşuna giden bir kumaş cinsi vardır. Meraklı bir muhabirimiz, uzun emekler sonunda, meşhur adamlarımızın sevdikleri kumaş cinslerini öğrenmeğe muvaffak olmuştur. Bilgilerini genişletmek istiyen okuyucularımız için bu önemli malûmatı bildiriyoruz:

Krep damur: İsmail Rüştü Aksal
Hint kumaşı (Bulunmaz cinsinden): Şemsettin Sirer.
Amerikan bezi: (yıka yıka kullan): Cemil Sait Barlas.
Patiska (çirişlidir): Fahreddin Kerim Gökay.
Bez (Cafer tarafından getirilir):
Basma: Emin Erişirgil, Şükrü Sökmensüer.
Atlas. İnönü bey.
Kadife (boyası atmış):
Tül (dantelli): Yusuf Ziya Ortaç
İskoç kumaşı (kullanılmış): Hüseyin Cahit Yalçın.
Tülbent: Hamdullah Suphi.
Sadakor: Yahya Kemal Beyatlı.
Jarse (akar): Âdile Ayda.
Yelken bezi: Abidin Dav'er.

Okuyucularımıza

★

Gazetemizi kendimiz dağıtmakta devam ediyoruz. ULUS'a verdiğimiz son cevaptan sonra, ULUS'un Ankara bayii ve C.H.P. li kitapçı AKBA, gazetemizi Ankara'da dağıtmaktan ğıtmaktan vaz geçmiştir.

İki sayıdır, Ankaraya gazetemiz gönderilmemiştir.

Yeni bir bayi buluncaya kadar, Ankaralı okuyucularımızın abone olmalarını rica ederiz.

★

Alageyik,lerde geçimsizlik baslamıs. (Hollywood dedikodusu...)

ALAGEYİK ve KARAGEYİK

A KÜLÂHIMA anlat

Bu sayfada (MEDET) in okuyucu sorularına verdiği cevapları bulacaksınız. Adressiz mektuplara cevap verilmez. İstiyen okuyucuların adresleri bizde saklı tutulur.

Şişli'de Bayan N. Y.

Gönderdiğiniz şiir taşıdığı mâna bakımından gerçekden değerlidir. Bu güzel şiiri, değerinden kaybetmemesi için, mizah gazetemize koymadık. Evvelce çıkardığımız (BAŞDAN) gazetesini, (YENİ BAŞTAN) ismi ile tekrar yayınlıyacağız. Şiirinizi o zaman yayınlamak üzere sakladık. Başka yazılarınızı da bekleriz. İltifatınıza teşekkür ederiz. Kadın olmanız halk dâvasına hizmetinize mani değildir. Her namuslu aydın vatandaşın, kadın erkek, memleket hizmetinde vazifesi olduğuna inanıyoruz.

Eyüp'te B. Nusret yazıyor:

Askerliğime ait bir iş için resmî bir muamele lâzımdı. Evvelâ saatlerce, muhtarı aradım. Muhtar, titrek ellerile çeyrek saatte bir ikâmetgâh senedi dol durabildi: Senin nüfusun ya Fatih ya Edirnekapıdadır, dedi. Fatih mi, Edirnekapı mı diye cebimdeki kibritleri saydım, Fatih çıktı. Oraya gittim. Masada oturan zat, nüfusuma baktı: (Senin şûben Fener'de!) dedi. Ben, ne olur ne olmaz, hem de daha yakın diye bir kere de Edirnekapı memurluğuna gittim. Oradaki memur da, (Sen Şehremininde kayıtlısın!) dedi. Şehremini dairesine gittim. Kapıda bir memur göğüsledi: (Vakit geç, yarın gel!) dedi.

Herkesin bildiği şekilde gönlünü yaptım. Deftere, nüfus kâğıdıma baktı: (Senin kaydın burada yok!) dedi. Akşam olmuştu. Ertesi günü yine işime gidemeurştim. Doğru Fener'deki dareye gittim. Orası beni nüfus memurluğuna gönderdi. Nüfus kâğıdımda sayfa ve cilt numarası yokmuş. Annemin nüfus kâğıdını istediler. Onu da getirdim.. Bu sefer. (Senin kaydın Eyüp'de) dediler...

MEDET — Okuyucumuzun mektubu bu minval üzere altı sayfa tutuyor. Bizim kendisine tavsiyemiz, bu macerasını biraz daha genişleterek, roman yapmasıdır. Romanın ismini de (Kendini arıyan delikanlının serüvenleri) koyarsa sanırız ki, YENİ SABAH gazetesi satın alır!!.

Cihangirde ismi ve adresi bizde olup, geçen sayımızda sorusunu yayınladığımız okuyucumuza:

Mektubunuzdaki açık kalbliliğe, sorularımızla bazı şeyleri söylemek için bize fırsat verdiğinizden dolayı teşekkür ederiz.

Voltaire şöyle diyor: (Şu yaşa geldim, şu kanaata vardım ki, tartışmaların çoğu,, insanların kelimelere ayrı ayrı mâna vermelerinden ileri geliyor.)

Bir fikrin tartışmasında, gerbir sonuca varabilmemiz için ilk şart, kullandığımız kelimelerin kavramları üzerinde birleşmemizdir. Meselâ; bir takım insanlar namusları üzerine yemin ediyorlar ama, ataba namus diyince bu adamlar ne anlıyorlar? Biz Demokratız, milliyetçiyiz, vatanımıza bağlıyız. Şüphesiz siz de böylesiniz. Fakat bakalım vatan, millet, demokrasi deyince aynı şeyleri mi anlıyoruz.

Komünislik deyince ne anlıyorsunuz? Mareşal Fevzi Çakmak'a komünist dendi. Celâl Bayar'a Hasan Âli Yücel'e, Ankara Üniversitesi rektörü Şevket Aziz Kansu'ya komünist dendi. Daha kimlere denmedi ki... Şimdi de siz bana diyorsunuz. Üstelik kendilerine komünist denilen bu adamların hiç biri, öbürü ile aynı fikirde değildir!.

Her şey gibi Komünistlik de lâfla olmaz. Bir fikrin dostu da, düşmanı da olmak için, o fikri bilmek lâzımdır. İnsaf edin, Türkiye'de Komünizm'e dair ne yazılmıştır?.

Niçin Rusyadan bahsetmediğimizi, daima İngiltere, Amerika aleyhinde bulunduğumuzu soruyorsunuz.

Biz İngiliz ve Amerikan halkı aleyhinde değiliz İngiliz ve Amerikan hükûmetlerinin, başka milletleri sömürücü politikasının aleyhindeyiz.

Eğer Amerikan dolarının girdiği şartlarla, Rus rublesi yurdumuza girseydi, eğer Amerikan heyetleri yerine Rus heyetleri memleketmizi teftiş(!) etseydi, elbette onun da aleyhinde bulunacaktık. Her şeyden evvel TÜRKÜZ!. Niçin, meselâ; (Fransa'nın, Suriye'nin aleyhinde bulunmadığımızı sormuyorsunuz?.)

Bugün bir çok olayların iç yüzlerini kavrayamıyoruz. Çünkü; gazetelerimiz tek taraflıdır. Hiç siz gazetelerimizde İngiliz, Amerikan ve onların taraflarını tutan ajansların verdiği haberlerden başka haber okudunuz mu?.

Bu şartlar altında neyin dostu, neyin düşmanıyız?.

Son sözümüz, biz TÜRK HALKI içinden biriyiz, cephemiz HALK MENFAATİ' nin olduğu taraftır. Selâmlar.

★

Üsküdar'da ismi ve adresi bizde bir okuyucumuz soruyor:

«Üsküdar Tramvay İdaresi, Bağlarbaşına çoğu zaman ikinci meyda ile mizah kalkarsa, feyüzden daha uzak olan Kısıklı'ya 11 kuruşa gidilirken, biz Bağlarbaşına 17 kuruşa gitmeğe mecbur oluyoruz. Yeni hükûmet bunları değiştirmiyecek mi?.»

MEDET — Hiç değiştirmez olur mu? Bundan sonra Kısıklı'ya ikinci işletmez, siz on bir onlar on yedi kuruşa giderler. Demokratik alabura işte buna derler. Hem sonra Üsküdar işlerini bize sormayın, oraya Burhan Felek karışır.

Sağlık Bahisleri

Sağlık bahisleri yazımızın muharriri henüz bulunamamıştır.

Görüş hastalığı, insanlarda bulundukları yere ve zamana göre ayrı ayrı arâz gösterir' Bu hastalığa tutulanlar şeşi beş görürler. Hastalığın iki çeşidi vardır.: Biri, gerçeği olduğundan çok büyük, öbürü de çok küçük gösterir. Hastalık, muhaliflerde muvafıklardan aksi şekilde olur. Meselâ; Halk Partisi iktidarda, Demokratlar muvafıkken, İzmirde Demokratların bir toplantısı olsa, bu toplantıya üç bin kişi gelse, muvafıklar (Üç kişi geldi!), muhalifler de «ÜÇ YÜZ BİN KİŞİ GELDİ!» der.

Fakat, Demokratlar iktidara gelince bu sefer görüşler değişir, evvelce üç yüz bin dediklerine, bu sefer üç derler.

Bir adam bu hastalığa tutulsa, eğer muhalifse, güneşi kara görür. Aynı adam muvafık olunca, bu sefer geceyi penbe görür.

Görme hastalığı, insan yükseldikçe, mevki sahibi oldukça artar, eski tanıdık ve dostları göremez, seçemez olur.

Tedavi için; hastayı bacağından tutup alaşağı etmeli, aklı başına gelene kadar silkelemelidir.

MARKOPAŞA MESELESİ

Yazılarımızın çokluğundan (Markopaşa Meselesi) tefrikamızı bu sayımıza koyamadık. Özür dileriz.

Yanılıyorsun Bay Menderes

(Baştarafı 1 nci sahifede)

çin bir çok çareler düşündü. Muhtelif bahaneler bulup, mizah gazetelerini kapatıyor, fakat onlar başka isimler altında yeniden çıkıyorlardı. Diğer ciddî gazetelerin yapamadığı tenkit ve muhalefeti, mizah gazeteleri bir kaç satırla, daha kuvvetli olarak yapıyorlardı. Hem de mizah yolu ile muhalefet derhal halk arasına yayıldığı için, istibdat idaresini korkutuyordu.

Mizah gazeteleri ile başa çıkamıyacağını anlıyan Abdülhamit, mizah gazetelerini büsbütün yasak etmeyi tasarladı.

Ahmet Vefik Paşa'nın Sadrazamlığı altında toplanan Meclise ilk gelen kanun tasarıları arasında, mizah gazetelerinin yasak edilmesi hakkındaki kanun tasarısı da yer alıyordu.

Bay Adnan Menderes, tesadüfler pek tuhaf, sizin de Meclisteki ilk sözlerinizden biri, mizah gazeteleri aleyhine oldu. Yukarıdaki tasarı Meclise gelmeden biraz evvel de Abdülhamit hükûmeti şu emri çıkardı:

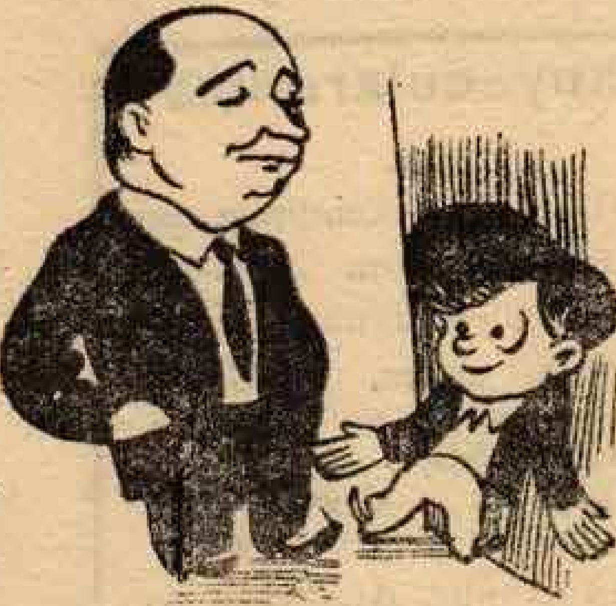
«Beyana hacet olmadığı üzere, mudhikata mahsus gazetelerin mezuniyeti adabı umumiyeye hizmetle hiçbir kimsenin hukuk ve namusuna zımnen be îhamen bile dokunmıyarak tasviri efkâr eylemekten ibaret iken, bilâkis bu yolda ruhsat alan gazeteler vazifelerini suiistimal ile, kendilerini her yolda ve herkes aleyhinde cezayı müstedüp, ve kanunen cezayı müstelzim olacak şeyleri dahi rumuz ve bir takım müstehcen resim ve şekiller vasıtasile icra eyleyün sanki tasrih olmadığı cihetle kanuna carpılmıyacakları zu'miyle o makûle tecavüzattan içtinap etmiyorlar. Halbuki kanunu esasinin temin ettiği hukuku şahsiyenin dairesi, aharın hukukuna ademi müdahele şartile mahdut olup mahassin-i umumiyeyi ihlâl edeceği tahakkuk eden şeyleri menetmek müteretib-i zimmet-i hükûmettir.» ve saire...

Yukarıda söylediğimiz kanun tasarısının Mecliste tartışması sırasında Abdülhamit tarafını tutanlar şöyle konuşuyorlardı: (Rebi-ül- evvel 1294 salı Matbuat kanununun Osmanlı Meclis-i Mebusanında müzakeresinden)

Macit bey — Efendim, mizah gazeteleri lüzumsuz ve faydasız olduğu gibi. onların zararları da vardır. Keyfiyyeti isbat edeyim .... Bu misillû mühim meselelerde Yâvegûluğun hiç lüzumu yoktur. Bu işlerde —teedüp ederim ama— âdeta soytarılığın hiç lüzumu yoktur. Vakıa bazı faydasız şeyler vardır ama zararı yoktur. Bunların ise zararları vardır. Vakıa Avrupa'da mizah gazeteleri var diyorlar. Biz onları taklide mecbur değiliz. Biz Avrupa'nın tüccarından istifade etmeliyiz. Bakalım Avrupa'nın zetelerinden memnun mu? Benim âcizâne bilişime göre, memukaları, hukeması bu mizah ganun değillerdir. Mizah gazeteleri resimden âri olamazlar. Resimler Allahın eserlerinin yüceliğini göstermişlerse bunları faydalı olduğu gibi, aksi halinde olan resimler ve emsalini zikirden teedüp edeceğim surette açık saçık resimler havas-ı zâhireyi tagyir ederler.

Solidi Efendi — Macit beyin bu cevabı, Gizo hakkında rivayet edilen bir fıkraya benziyor. Gizo Başbakanken gazeteciler gidip kendisine bir şey sormuşlar. Gizo öyle bir cevap vermiş ki, bu cevap kendisinden beklenmiyormuş. (Sizden bu cevabı beklemezdik) denildikte, Gizo dahi (Bu cevabı size Gizo vermiyor, bir **Başbakan** veriyor!) **diye mukabele etmiş. İşte Ma**cit bey gibi bir zatı-âli kaadir dahi bu gün kendi cevabını vermiyor. Bir Matbuat Müdürü cevap veriyor.

Solidi Efendi — Mizah gazetelerinin lüzumu malûmdur, müsellemdir. Ciddî gazeteler icad olunmaksızın mizah gazeteleri icad olunmuştur. Dünyada komeyda ile mizah kalkarsa, fenalığı tepelemek için elimizde

bir silâh kalmaz. Bunlara lüzum yoktur, diyenlere taaccüp olunur. Ciddî gazetelerin yapamadıkları şeyi mizah gazeteleri yapar.

Kozanlı Mustafa Efendi — Bizim şeriatimizde bunlara dair bahis vardır. Bunlar şer'an memnudur.

Bu yolda saatlerce süren tartışmalardan sonra, mizah gazeteleri aleyhindeki tasarı Abdülhamidin arzusuna rağmen kanunlaşamadı. Fakat Abdülhamit kanun dışı hareketlerle mizah gazetelerini susturdu.

Bay Adnan Menderes!

Görüyorsunuz ki, tarih boyunca istibdat idareleri mizah gazetelerinin hicvinden kurtulabilmek için, onları (Tedhiş-i ezhan), (Ahlâksızlık), (şeriata aykırı) gibi bir sürü bahanelerle kapatmışlardır. Siz ki, yeni bir demokrasi devrinin, Demokrat Partinin Başbakanısınız, daha kürsüye çıktığınız ilk gün, mizah gazetelerini bombardıman ettiniz!

Biz Adnan Menderes'ten bunu beklemiyorduk. Acaba, siz de Mösyö Gizo gibi, Adnan Menderes olarak değil de, Başbakan olarak mı konuştunuz?.

Tabii siz, mizah gazeteleri aleyhinde bulunurken, elbette Abdülaziz, Abdülhamit hükûmetlerinin bahanelerini kullanamazdınız! Günün modasına uyarak, mizah gazetelerini muzır neşriyat olarak itham ettiniz. Siz, siz ki, Bay Adnan Menderes, Partinizin Başkan ve kurucusuna bir zamanlar Komünist diye iftira edildiğini ne çabuk unuttunuz.? Dünyanın hangi memleketinde bir Başbakan daha kürsüye çıkar çıkmaz, ilk iş olarak mizah gazetelerini ele almıştır? Başka mesele mi kalmadı? Millet ucuzluk, ferahlık, iş, ekmek beklerken, bir Başbakan, bütün bunları bırakıp ta, mizah gazetelerini diline dolarsa, nasıl olur da, böyle bir Başbakan mizah gazetelerinin sermayesi olmaz?!.

Sizin mizah gazeteleri aleyhindeki sözlerinize Halide Edip Adıvar, Meclis kürsüsünden aşağıdaki cevabı vermekle en mantıkî işi yaptı:

«Propaganda «fikir» ve vicdan hürriyeti perdesi altında belirmeğe başlayan aşırı sol cereyanlara karşı uyanık bulunulacağına işaret olunurken «mizah veya siyasî tenkid kisvesi altında ayakta tutunmak istenilen ve hakikatte düpedüz aşırı sol cereyanların eseri olan neşriyatın..» şiddetle takip olunacağı hakkındaki cümleyi ele alan Adıvar, bunu tehlikeli bulduğunu beyan etti:

«— Bunlar arasında ajan olarak çalışanlar olursa, bunları adliyeye terketmek en doğru harekettir. Bu gibi cereyanlara zorla karşı koymakla kurtulmak istediğimiz istibdat devrine tekrar dönmüş olmaktan korkarım» mealinde konuştu. Bu sözleri Millet Partisi mümessili Osman Bölükbaşı alkışladı.

Son sözümüz millete hayırlı bir Başbakan olmanız, gazetemizin; Recep Peker, Saracoğlu, Şemseddin Günaltay, İnönü gibi "daimî sermaye" leri arasına girmemenizdir.

Hürmetler ederiz.

MEDET!

KARTVİZİT

Aydınlık mecmuası muharrirlerinden, Kadro mecmuasının Burhan Asaf isimli yazarı, Halk Partisinin sabık sözcüsü, Demokrat Partinin esbak kalemşoru, tekrar Halk Partisinin sabık Milletvekili adayı, Yeni İstanbul gazetesi başyazarı, Millet Partisinin namzet üyesi...

BURHAN BELGE